

23. marec - Svetový deň meteorológie

Kalendár obsahuje veľa dní ktoré sú venované rozličným profesiám a oblastiam života. Nakoľko je 23. marec venovaný meteorológii rozhodla som sa obrátiť s niekoľkými otázkami na riaditeľa pobočky Slovenského hydrometeorologického ústavu v Košiciach. Mgr. Pavla JURÁŠKA.

- Odkedy sa oslavuje Svetový deň meteorológie a prečo práve 23. marca?

- Svetový meteorologický deň (WMD) si pripomíname každoročne 23. marca ako výročie založenia Svetovej meteorologickej organizácie (WMO), nástupcu Medzinárodnej meteorologickej organizácie (IMO), založenej v roku 1873, resp. ako deň, kedy nadobudla platnosť Konvencia o Svetovej meteorologickej organizácii (1950). Svetová meteorologická organizácia (World Meteorological Organisation) je špecializovaná organizácia OSN so sídlom v Ženeve. Zaoberá sa meteorológiou, klimatológiou, hydrologiou a s nimi súvisiacimi vednými disciplínami. Slovenská republika je jej členom prostredníctvom Slovenského hydrometeorologického ústavu

- Čím vám meteorológia učarovala?

- Meteorológia je síce exaktná veda, ale má veľmi široký záber a strašne veľa rozmanitých spôsobov pozorovania, hodnotenia a interpretácie, tak že vyžaduje aj všestranných ľudí. Mne ale učarovala zrejme preto, lebo je v úzkom spojení s prírodou a hlavne s človekom a je to jedna z mála vied, ktorej výsledky sú okamžite prístupné všetkým ľuďom. Veľmi symbolická je aj vzájomná a koordinovaná spolupráca meteorológov celého sveta a spoločné výsledky tejto spolupráce prístupné pre všetkých.

Mgr. Pavol Juraško.

Keby takto spolupracovali vedci aj v iných vedných disciplínach a činnostiach, určite by sa to prejavilo aj na celkovej politickej situácii vo svete.

- Ludia si meteorológiu často stožňujú iba s predpoveďou počasia. Aký má praktický vplyv na život človeka?

- Predpoveď počasia, ako ju poznajú ľudia, je vlastne až finálny produkt práce meteorológov a je kdesi na konci celej ich práce. Počasie je veľmi dôležitý faktor ovplyvňujúci väčšinu ľudských činností a nemyslím tým iba poľnohospodárstvo, dopravu a priemysel ale mnoho ďalších činností človeka je od počasia závislá. Veď už aj obyčajné rozhodnutie väčšiny ľudí čo si ráno oblečú a v čom vyrazia do práce, závisí od predpovede počasia, ktorú si vypočujú, alebo prečítajú v médiách.

- Svet má 7 divov. Koľko ich má meteorológia a ktoré to, podľa vás, sú?

- Každý kúsok Zeme má svoje špecifiká aj čo sa týka počasia, pre každú zemepisnú oblasť, štát, kontinent

Pohľad na montáž nového meteorologického radaru na Kojšovskej holi.

sú charakteristické iné prevládajúce prvky počasia, ktoré sú v niektorých oblastiach navzájom vyvážené ale sú aj územia kde prevládajú extrémne hodnoty a človek sa niekedy nestačí diviť ako to všetko navzájom súvisí. Tých divov je teda v meteorológii veľmi veľa a nedajú sa iba tak jednoducho vymenovať.

- V histórii meteorológie sú iste pozoruhodné menej známe udalosti. Mohli by ste nám niektoré priblížiť?

- Zo zaujímavých javov meteorológie by som tu spomenul menej časté úkazy, ktoré môžu vzniknúť pri vhodných súvislostiach a následnostiach. Ako príklad uvediem zaujímavý jav, keď prší hnedý dážď. Ten môže vzniknúť tak, že kdesi (hoci aj na púšti) sa pri veternom počasi dostane do atmosféry väčšie množstvo prachových častíc, ktoré sú prúdením prene-

sené aj stovky ba i tisícky kilometrov a celkom na inom mieste sa naviazu na dažďové kvapky a padnú na zemský povrch vo forme špinavého dažďa. Tento jav sme mohli pozorovať na Slovensku aj v minulom roku, keď pršal špinavý dážď, ktorý si priniesol prach až so stredoázijských púští.

- Ste riaditeľom pobočky Slovenského hydrometeorologického ústavu v Košiciach, aké úlohy plní tento ústav?

- Regionálne stredisko Košice je organizačnou súčasťou Slovenského hydrometeorologického ústavu v Bratislave a jeho úlohou je zabezpečenie úloh v oblasti meteorologického a klimatologického monitoringu, hydrologického monitoringu a v oblasti kvality ovzdušia na území východoslovenského regiónu.

- Na ktoré výsledky vašej práce a práce vašich kolegov ste osobitne hrdý a boli by zaujímavé aj pre našich čitateľov?

- Ja osobne som najviac hrdý na obdobie, keď som 18 rokov pracoval ako vedúci „Radarového meteorologického observatória“ na Kojšovskej holi. Na Slovensku pracujú iba dve takéto špecializované pracoviská, kde sa pomocou radarovej techniky diaľničnými metódami sleduje stav počasia nad pomerne veľkým územím. Završením mojej práce na tomto observatóriu bolo zabezpečenie výmeny technológie, keď tam bol nainštalovaný jeden z najmodernejších meteorologických radarov v celosvetovom meradle. Vzniklo tak jedno z najmodernejších pracovísk ústavu, ktoré je porovnateľné s podobnými zariadeniami vo svete.

Ďakujem veľmi pekne za rozhovor!

PhDr. Miroslava Lišková

Krásny MDŽ

Žena je slovo, ktoré skrýva v sebe čarokrásu, duchaplnosť i zmyselnosť. Bez Vás by bol svet pustý ako lúka bez kvetov, ako nočná obloha bez hviezd či ako srdce bez lásky. Si jednou z tých, ktoré naplňujú slovo žena krásnym pôvabom. Všetkým ženám prajeme veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a život plný úprimnej lásky a zaslúženej úcty

Život je šanca, využi ju.
Život je krása, obdivuj ju.
Život je blaženosť, užívaj ju.
Život je sen, uskutočni ho.
Život je výzva, prijmi ju.
Život je povinnosť, naplň ju.

Život je hra, hraj ju.
Život je bohatstvo, ochraňuj ho.
Život je láska, poteš sa s ňou.
Život je sľub, splň ho.
Život je smútok, prekonaj ho.
Život je hymna, spievaj ju.
Život je boj, prijmi ho.
Život je šťastie, zaslúž si ho.
Život je život, chraň ho.

28. marec - Deň učiteľov

Požiadavky na dnešného učiteľa sú veľmi vysoké. Treba pracovať v ideách humanizácie a demokratizácie školy, učiteľ musí mať autoritu, zároveň musí byť dieťaťu rovnocenným partnerom, vychovávateľom aj priateľom, vedieť poradiť aj vypočuť. A rovnako aj jeho úloha v živote človeka je dôležitá. Veď pripravujú mladých ľudí na život, prispievajú k tomu, že z dieťaťa vyrastie plnohodnotný dospelý človek. Významnou mierou prispievajú k tomu, ako bude vyzeráť naša budúcnosť. Práve preto je tu tento deň, Deň učiteľov. Pretože človek je tvor zábudlivý, a často zabúda aj na veci, na ktoré by zabúdať nemal. A určite nie na úlohu učiteľa a jeho významnú prácu.

Kedysi bol učiteľ vo svojom okolí významná osobnosť. Mal určitý status v spoločnosti. Je veľmi smutné, že dnes to už tak nie je. Dnes ľudia už ne-

vidia to všetko čo je v pozadí, že práca s človekom nie je práca s hmotou. Je to práca s jednotlivými osobnosťami, ku každému treba pristupovať individuálne a veľmi citlivo a vnímavovo. A to je veľmi zložité.

Byť učiteľom je ťažká ale krásna práca. Učiteľom nemôže byť hocikto. Musí to byť človek vzdelaný, inteligentný, s množstvom vzdelaných, ktoré si neustále obnovuje. Zároveň to musí byť aj psychológ, ale hlavne človek s dobrým srdcom. Učiteľov by sme si mali vážiť každý deň.

Preto chceme poďakovať všetkým našim učiteľom, za všetko spomenuté i nespomenuté v týchto riadkoch a ku Dňu učiteľov prajeme všetkým správnym učiteľom, veľa radosti zo života a zo svojej práce, veľa zdravia, šťastia a lásky a hlavne nech sa im darí vo všetkom čo robia. **Lenka Tomanová**